Якщо Україна вистоїть у 2024 році, РФ вже ніколи не зможе здобути перемогу у цій війні

Читать на русском

Якщо Україна вистоїть у 2024 році, РФ вже ніколи не зможе здобути перемогу у цій війні

2024 рік стане для України найважчим періодом війни, не рахуючи перших тижнів російського вторгнення.

На тлі скорочення допомоги Заходу суттєва перевага в ресурсах на боці Росії може дозволити агресору виснажити українську армію, домогтися рішучої переваги на полі бою та закінчити війну на своїх умовах.

І навпаки: якщо Україна за достатньої підтримки Заходу вибудує грамотну оборону та консолідує свої сили, ситуація може розвернутися на її користь. 2025 року оборонні ресурси Росії почнуть скорочуватися, тоді як Захід наростить виробництво озброєнь та снарядів, а також підготує професійний резерв для української армії.

Але щоб вистояти, Україна насамперед має створити укріплену, глибоко ешелоновану систему оборони, подібну до тієї, на яку наштовхнувся український контрнаступ у 2023-му, переглянути мобілізаційну політику, зокрема знизивши середній вік призову, налагодити ремонт та виробництво комплектуючих для військової техніки та випуск власних безпілотників, а також підготувати сили для контрнаступ у 2025 році. І якщо Захід допоможе з цим Україні в 2024 році, Росії вже навряд чи вдасться досягти реалізації своєї стратегії перемоги, так вважають військові експерти.

Побувавши на лінії фронту, новий головком ЗСУ Олександр Сирський назвав «оперативну обстановку» «надзвичайно складною та напруженою». Попереду найнесприятливіший для України період війни, коли Росія матиме значну перевагу в ресурсах на тлі невпевненості та нестабільності допомоги Україні з боку Заходу.

Експерти Королівського інституту оборонних досліджень (RUSI) Джек Уотлінг та Нік Рейнольдс вважають, що Росія розраховує здобути перемогу у війні протягом 2024–2025 років.

Російські стратегічні цілі

Росія прагне підпорядкувати собі Україну і використовує військовий тиск, дипломатичну ізоляцію і пропаганду для досягнення своєї мети.

План, за допомогою якого Путін прагне досягти цього результату, складається з трьох етапів.

1. Перший вимагає продовження тиску по всій довжині українського фронту з метою вичерпання боєприпасів і запасів особового складу Збройних Сил України (ЗСУ).
2. Паралельно з цим російським спецслужбам доручено зламати рішучість міжнародних партнерів України продовжувати надавати військову допомогу. Після того, як військова допомога буде значно обмежена, так що українські запаси боєприпасів вичерпаються, Росія має намір розпочати подальші наступальні операції, щоб досягти значних – хоча й повільних – успіхів на полі бою.
3. Потім ці здобутки мають намір використати як важіль впливу на Київ, щоб змусити капітулювати на російських умовах.

Горизонт планування реалізації цих цілей, який є основою для формування російської сили та промислового виробництва, полягає в тому, що перемога має бути досягнута до 2026 року.

План цієї перемоги передбачає зростання тиску по всій лінії фронту, а потім проведення наступальних операцій, які призведуть до капітуляції Харкова та Одеси. Путін розраховує на те, що до 2026 року він зможе здобути значні територіальні здобутки на сході України і змусити Київ капітулювати на своїх умовах.

Це стане можливим, зокрема, завдяки скороченню західної допомоги та виснаженню українських сил. Водночас, на їхню думку, російський військовий потенціал зменшуватиметься.

Росія стикається з проблемами якості, надійності і довговічності свого озброєння, а також з дефіцитом боєприпасів, особливо 152-мм артилерійських снарядів. Росія також залежить від західних компонентів для своїх складних збройних систем, поставки яких можуть бути перекриті санкціями.

Сьогодні поповнювати свій арсенал Москві вдається за рахунок резервів зброї та техніки, яка ремонтується та модернізується на підприємствах ВПК. Проте вже до 2025 року цей ресурс багато в чому буде виснажений. У той же час, до цього моменту Захід розгорне нове виробництво боєприпасів та військової техніки.

Російське угруповання військ продовжує нести значні втрати, але попри це збільшується. Операції в більших масштабах дозволяють російським загарбникам вживати заходів, які гарантують цілісність лінії фронту.

Підрозділи, як правило, можуть бути виведені з лінії бою після того, як вони зазнають до 30% втрат – момент, коли вони вважаються неефективними – і потім їх потрібно відновлювати. Хоча широкомасштабного наступу наразі не відбувається, російським підрозділам доручено проводити менші тактичні атаки, які, як мінімум, завдають постійних втрат Україні та дозволяють російським силам захопити й утримати позиції.

Таким чином рашисти зберігають стабільний тиск по ряду пунктів. Хоча прагнення російської армії збільшити чисельність до 1,5 мільйона особового складу не було реалізовано, наразі вербувальники виконують майже 85% поставлених цілей щодо залучення військ для участі у війні в Україні. Тому Кремль вважає, що він зможе підтримувати нинішні темпи втрат до 2025 року.

Що стосується бойової техніки, то російське угруповання військ має приблизно 4780 одиниць ствольної артилерії, з яких 20% — самохідні; 1130 РСЗВ; 2060 танків; та 7080 інших бойових броньованих машин, в основному з МТ-ЛБ, БМП і БТР. Їх продовжують підтримувати 290 вертольотів, з яких 110 ударних вертольотів і 310 швидкісних реактивних літаків.

Ці комплекти обладнання обмежені в тому, як їх можна використовувати через дефіцит боєприпасів, особливо для ключових типів, таких як 220-мм реактивні системи залпового вогню (РСЗВ) і коливання наявності 152-мм боєприпасів. Дії авіації обмежені наявністю пілотів із достатнім досвідом для виконання ключових місій. Втрати російського авіаційного екіпажу, включно з операторами збитих Іл-22 і А-50У, становлять 159 осіб, що, враховуючи нерівномірність нальоту в російських ескадрильях, означає серйозну втрату боєздатності.

Тим не менш, Повітряно-космічні сили Росії можуть продовжувати нарощувати значну кількість вильотів. Загальна оцінка полягає в тому, що хоча якість російських сил навряд чи підвищиться, доки ЗСУ зможуть підтримувати значний рівень вичерпання сил, росіяни зможуть підтримувати стабільний темп атак протягом 2024 року.

Промисловий потенціал Росії

З точки зору можливостей російської промисловості підтримувати поточні операції, Росія значно мобілізувала свою оборонну промисловість, збільшивши робочі зміни та розширивши виробничі лінії на існуючих потужностях, а також відновивши заводи, які раніше були законсервовані.

Це призвело до значного збільшення обсягів виробництва. Наприклад, ВПК РФ постачає своїм військам близько 1500 танків на рік і близько 3000 бойових броньованих машин різних типів. Російське виробництво ракет так само зросло. Наприклад, на початку 2023 року російське виробництво балістичних ракет 9М723 «Іскандр» становило шість штук на місяць, наявні ракетні запаси становили 50 боєприпасів. До початку 2024 року Росія не тільки використовувала значну кількість цих ракет щомісяця з літа 2023 року, але й збільшила свої запаси до майже 200 балістичних ракет 9М723 і 9М727 «Іскандр». Подібну картину можна спостерігати і для інших основних типів ракет, таких як Х-101.

Незважаючи на ці досягнення, Росія стикається зі значними обмеженнями в довговічності та надійності свого промислового виробництва. Серед танків та інших бойових броньованих машин, наприклад, приблизно 80% не є новими, а натомість відремонтованими та модернізованими з російських військових запасів.

Кількість систем, які зберігаються на зберіганні, означає, що хоча Росія може підтримувати стабільний обсяг виробництва до 2024 року, вона почне виявляти, що транспортні засоби вимагають більш глибокої реконструкції до 2025 року, а до 2026 року вона вичерпає більшість наявних запасів.

Оскільки кількість відремонтованих транспортних засобів зменшується, промислові потужності можуть піти на створення нових платформ, але це обов'язково означатиме значне зменшення кількості транспортних засобів, що постачаються військовим.

Іншим вразливим місцем для комплексної зброї Росії, як-от ракети, є велика залежність від західних компонентів. Незважаючи на те, що Росія підтримувала постійне постачання необхідних компонентів через неузгоджений і млявий підхід до санкцій, прийнятий західними державами, більш узгоджений підхід до протидії російській оборонній промисловості може порушити паралельні лінії постачання.

Навіть за існуючого хибного підходу вартість компонентів для російського оборонного сектора зросла на 30%, і йому вдалося лише стабілізувати поставки, а не розширити їх, незважаючи на додаткові інвестиції в цей напрямок зусиль.

Але, мабуть, найсерйознішим обмеженням для Росії є виробництво боєприпасів. Щоб досягти свого прагнення досягти значних територіальних здобутків у 2025 році, Міністерство оборони Росії оцінило промислові потреби у виробництві або постачанні приблизно 4 мільйонів 152-мм і 1,6 мільйона 122-мм артилерійських снарядів у 2024 році.

Російська промисловість повідомила про це Міністерство оборони очікує збільшити виробництво 152-мм патронів з приблизно 1 мільйона у 2023 році до 1,3 мільйона протягом 2024 року та виробити лише 800 000 122-мм снарядів за той самий період. Крім того, Міноборони Росії не вірить, що зможе суттєво збільшити виробництво в наступні роки, якщо не буде створено нові заводи та не будуть вкладені кошти у видобуток сировини з терміном виконання понад п'ять років.

Це означає, що для належного забезпечення ресурсами збройних сил Росія повинна – у короткостроковій перспективі – ще більше скоротити залишкові 3 мільйони боєприпасів, які зберігаються, хоча більшість із них у поганому стані.

Щоб додатково компенсувати нестачу, Росія підписала контракти на постачання та виробництво з Білоруссю, Іраном, Північною Кореєю та Сирією, причому остання може постачати лише ковані гільзи, а не споряджені снаряди. Хоча ввезення близько 2 мільйонів 122-мм снарядів із Північної Кореї допоможе Росії в 2024 році, це не компенсує значну нестачу наявних 152-мм боєприпасів у 2025 році.

Російська теоретична перемога є вірогідною, якщо міжнародні партнери України не зможуть належним чином забезпечити ЗСУ ресурсами. Однак, якщо партнери України продовжуватимуть надавати ЗСУ достатню кількість боєприпасів і навчальну підтримку для придушення російських атак у 2024 році, то Росія навряд чи досягне значних успіхів у 2025 році.

Wikimedia Commons, Nevada, USA, CC BY 2.0 " width="602" height="401" />

ПРО "Петріот". Фото: Wikimedia Commons , Nevada, USA, CC BY 2.0

Після 2026 року виснаження бойових систем загарбників почне суттєво погіршувати російську бойову міць, тоді як російська промисловість не зможе їх поповнювати в достатній мірі.

Прийняття підходу, спрямованого на забезпечення опору України до 2025 року, не тільки підриває теорію перемоги Кремля, але й дає достатньо часу для встановлення раціонального процесу мобілізації та підготовки ЗСУ, щоб українці могли почати знову перемагати російські сили, навіть якщо останні продовжують збільшуватися в загальному розмірі.

Тримай, будуй і бий: перспективи відновлення переваги україни у 2024 році

Відомі військові експерти Майкл Кофман, Роб Лі та Дара Массікот також вважають, що саме 2024 визначить майбутню траєкторію війни.

Майкл Кофман є старшим науковим співробітником програми Росії та Євразії Фонду Карнегі за міжнародний мир. Раніше він працював директором Програми вивчення Росії в Центрі військово-морського аналізу, де проводив дослідження можливостей, стратегії та військової думки Збройних сил Росії.

Роб Лі є старшим науковим співробітником євразійської програми Інституту зовнішньої політики та колишнім офіцером морської піхоти.

Дара Масікот є старшим науковим співробітником програми Росії та Євразії Фонду Карнегі за міжнародний мир. Раніше вона працювала старшим аналітиком російського військового потенціалу в Міністерстві оборони.

Вони аналізують ситуацію на східному фронті в Україні, де війська України та Росії знаходяться в застиглому становищі. Автори стверджують, що Україні та її західним союзникам потрібна нова стратегія, яка б дозволила витримати російські наступи в 2024 році та відновити ініціативу в 2025 році, щоб завдати російським загарбникам вирішальної поразки на полі бою.

Експерти пояснюють, що Україна виснажила свої ресурси під час літньої наступальної операції в 2023 році, яка не досягла своїх мінімальних цілей. Україна стикається з дефіцитом артилерійських снарядів, бойової техніки та якісного персоналу. Росія ж має перевагу в матеріальних, промислових та людських ресурсах, а також в ініціативі. Росія також збільшила свої витрати на оборону та мобілізувала свою оборонну промисловість. Однак Росія також не може досягти своїх цілей, які полягають у захопленні всього Донбасу та інших територій. Російські війська також зазнають великих втрат у техніці та людях, а їхні відновлення також не безмежні.

Автори пропонують нову стратегію для України та Заходу, яка складається з трьох елементів: тримати, будувати та вдарити.

Тримати - означає побудову міцної оборони в глибині, консолідацію та раціоналізацію українських збройних сил, які мають різноманітний парк техніки. Сьогодні, пишуть експерти, зусилля України у цьому напрямі є абсолютно недостатніми. У Росії є спеціальні інженерні бригади, які будують та удосконалюють укріплення, а в українській армії за оборону відповідають звичайні мобільні бригади. Більш продумана оборонна стратегія має включати підземні бункери та тунелі, щоб компенсувати перевагу Росії в артилерії та бомбах.

Крім того, щоб залучити додаткову живу силу Україні все ж таки доведеться переглянути свою мобілізаційну політику і в тому числі знизити середній вік призову. Паралельно Україні необхідно за допомогою Заходу вести масштабну військову підготовку нових сил, які мають бути здатні до наступальних операцій у 2025 році. Командири рот, батальйонів та бригад, а також їхні штаби не можуть бути належним чином підготовлені за короткий час.

Будувати - фокусується на відновленні якості сил, навчанні та розширенні оборонної промислової потужності. Експерти пропонують частково вирішити проблему дефіциту комплектуючих за рахунок налагодження більш тісної співпраці між західними урядами та оборонними компаніями, з одного боку, та приватними благодійними організаціями – з іншого. Захід також має надати допомогу Україні у виробництві безпілотників та систем радіоелектронної боротьби проти дронів, що дозволить частково компенсувати нестачу снарядів, яку відчуватиме ЗСУ протягом цього року.

Завдяки підтримці Заходу та передачі промислових потужностей, таких як машини для 3D-друку, Україна може самостійно обслуговувати та виробляти нові компоненти для західного обладнання. Проблема, однак, у тому, що отриманий Києвом із країн Заходу арсенал техніки є надзвичайно різноманітним — він налічує 14 різних типів артилерії та безліч моделей танків (Leopard, Challenger, Abrams), бойових машин піхоти, протимінних машин тощо.

Нарешті, вдарити передбачає підривання російських переваг та створення викликів для російських військ далеко за лінією фронту, поки Україна працює над відновленням своєї здатності до наступальних операцій.
Експерти також аналізують причини невдачі української наступальної операції в 2023 році та роблять висновки для майбутніх планів. Вони вказують на три основні фактори: відсутність рішучої переваги в вогневій підтримці, нездатність ефективно масштабувати застосування сил та брак необхідних засобів для прориву добре підготовленої оборони або протидії ключовим російським засобам, таким як ударні вертольоти. Вони також критикують деякі стратегічні рішення, які погіршили ризик, такі як проведення трьохвекторної наступальної операції, яка розділила українську артилерію та найкращі підрозділи.

Бойовий танк Leopard 2 (праворуч) та бронетранспортер Рита (ліворуч) під час навчань у Мюнстері, Німеччина. Фото: David Hecker/Getty Images

Автори закликають Україну та Захід до вироблення довгострокової стратегії, яка б враховувала еволюцію технологій та тактики на полі бою та допомогла Україні відновити перевагу в 2025 році. Вони попереджають, що без такої стратегії Україна може поступово програвати війну, а Росія може нав'язати свою волю Україні та вийти з війни, відчуваючи себе переможцем. Вони стверджують, що цього можна уникнути, якщо Україна та Захід зроблять важкі політичні рішення та продемонструють Росії, що вона не може досягти своїх цілей в цій війні. Метою є припинення війни на сприятливих для України умовах та забезпечення стійкого миру або здатності України його забезпечити в майбутньому.

Якщо 2024 року Україна зможе виснажити російські сили на піку оборонних витрат Москви, а потім перехопить ініціативу і 2025 року завдасть російській армії серії поразок, це дасть Києву необхідні важелі впливу на противника, резюмують експерти. Але щоб цей сценарій міг бути реалізований, Захід має виробити довгострокову стратегію підтримки України та дотримуватись її. А якщо ні, то поразка України призведе до того, що Київ безповоротно втратить контроль не тільки над своєю територією, а й над частиною свого суверенітету.

За матеріалами видань WAR ON THE ROCKS, RUSI та RE:RUSSIA

Теги: Массикот Дара | Роб Ли | Кофман Майкл | ВПК | Путін | Путин | ЗСУ | ВСУ | Сырский Александр | Напад Росії на Україну | Война | Війна | Россия | Росія

Софія Ковальчук
РЕДАКТОРКА СТРІЧКИ НОВИН

15 лютого 2024 г., 15:13 · Переглядів: 2681 · Коментарі: 0

Роздрукувати | Надіслати товаришу

Коментарі:

comments powered by Disqus

2013-2026 © АНТИКОР — національний антикорупційний портал
Використання матеріалів сайту дозволено лише за наявності активного гіперпосилання на джерело. Усі права на тексти, зображення, фотографії та відеоматеріали належать їх авторам.